

onderzoeksprogramma 2022

Rekenkamers Rotterdam, Barendrecht, Lansingerland,
Capelle aan den IJssel, Krimpen aan den IJssel en
Albrandswaard

Rekenkamer
ROTTERDAM

Rekenkamer
BARENDRECHT

Rekenkamer
LANSINGERLAND

Rekenkamer
CAPELLE AAN DEN IJSSEL

Rekenkamer
KRIMPEN AAN DEN IJSSEL

Rekenkamer
ALBRANDSWAARD

inleiding

Het onderzoeksprogramma 2022 presenteert de onderzoeken die de rekenkamer in het komende jaar afrondt en opstart. Het programma geeft een beeld voor alle gemeenten: Rotterdam, Barendrecht, Lansingerland, Capelle aan den IJssel, Krimpen aan den IJssel en Albrandswaard. Per onderzoek is een korte toelichting opgenomen.

Het gepresenteerde programma richt zich op de afronding van de bestaande programmering. Op enkele uitzonderingen na zijn geen nieuwe onderwerpen opgenomen ten opzichte van vorig jaar. Wel heeft de rekenkamer voor enkele thema's opnieuw beoordeeld in hoeverre een onderzoek op dit moment nog relevant is. Hiervoor zijn zogenaamde selectietoetsen uitgevoerd. Daar waar wel ruimte in de agenda aanwezig is, is gebruik gemaakt van de uitkomsten van de stemkastsessie 2021.

De focus op afronding van de bestaande programmering heeft verschillende redenen. De belangrijkste reden is dat nog niet alle in 2021 aangekondigde onderzoeken zijn gerealiseerd en enkele onderzoeken bovendien nog moeten worden opgestart. Hierdoor is er weinig ruimte om in 2022 nieuwe onderwerpen te agenderen. Het nu eerst afronden van de huidige programmering voorkomt dat de looptijd tussen een nieuw onderwerp en de daadwerkelijke start van het onderzoek te lang wordt.

De afronding van het huidige programma heeft bovendien als voordeel dat de programmering voor komend jaar minder vol is. Eventuele verzoeken van de gemeenteraad om een onderzoek op te pakken kunnen hierdoor worden ingewilligd zonder dat dit grote invloed heeft op de planning van andere onderzoeken.

leeswijzer

In deze publicatie is per gemeente een hoofdstuk opgenomen met het lopende en nog te starten onderzoek. Daar waar mogelijk is een indicatie gegeven van het moment van publiceren. In de bijlage is een integraal overzicht opgenomen met alle onderzoeken die de rekenkamer in 2022 uitvoert.

1 Rotterdam

1-1 lopend onderzoek

1-1-1 woonvisie

De Woonvisie Rotterdam, uit 2016, heeft als ambitie een stijging van het aantal Rotterdamse woningen in het midden- en hoge segment en een afname van het aantal goedkope woningen, met name op Zuid. De huidige coalitie stelde in 2019 de koers bij met een addendum op de woonvisie. De sloopopgave werd iets minder groot en de totale woningvoorraad moest in de periode tot 2030 juist nog sterker groeien dan in de woonvisie al was beoogd.

Met het onderzoek wil de rekenkamer inzicht geven in hoeverre en op welke manier de woonvisie, en het addendum daarop, tot nu toe heeft geleid tot een woningvoorraad die aansluit bij de behoefte van de Rotterdammers. De rekenkamer wil met andere woorden weten hoe tegenwoordig – vijf jaar na de vaststelling van de woonvisie – de relatie tussen woonvraag en woonaanbod in de stad er getalsmatig uitziet. Voor het in kaart brengen van vraag en aanbod analyseert de rekenkamer zogeheten microdatabestanden van het CBS. Ook wil de rekenkamer helder krijgen in hoeverre de inzet van gemeentelijke instrumenten en de uitvoering van samenwerkingsafspraken (tussen gemeente en andere actoren) heeft bijgedragen aan een betere aansluiting tussen vraag en aanbod. In het tweede kwartaal van 2022 wordt het rapport aan de gemeenteraad aangeboden. Aanvullend op de rapportage voor Rotterdam wordt een publicatie opgesteld met een synthese van alle vijf de onderzoeken naar de woonvisie die de rekenkamer momenteel uitvoert.

1-1-2 jongerenwerk

Op 22 september 2020 heeft de rekenkamer de opzet voor het onderzoek welzijnswerk jongeren gepubliceerd. Met dit onderzoek beoogt de rekenkamer inzicht te krijgen in de doelen die de gemeente met het beleidsplan Nieuw Rotterdams Welzijn wilde bereiken voor jongeren in de leeftijd van 12 tot en met 23 jaar. De rekenkamer beoordeelt de mate waarin die doelen zijn behaald en de bijdrage die de welzijnsorganisaties hebben geleverd aan het bereiken van die doelen. Daarbij heeft de rekenkamer ook oog voor het nieuwe beleidsplan 'Heel de stad – beleidsplan maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp 2021 – 2026'. Naar verwachting wordt de rapportage voor de zomer van 2022 gepubliceerd.

1-1-3 eindbeoordeling college targets 2018-2022

In februari 2022 publiceert de rekenkamer een rapport over de eindbeoordeling van de college targets 2018-2022 naar aanleiding van de eindverantwoording van het college. In deze rapportage reflecteert de rekenkamer ook op twintig jaar college targets.

Deze rapportage sluit aan bij de eerdere onderzoeksbrieven in deze collegeperiode over de veertien college targets. In de brieven van 6 december 2018 en 4 november 2019 werden de controleerbaarheid en de juistheid van de targets beoordeeld. In de onderzoeksbrief van 17 juni 2020 werden de mijlpalen voor 2019 beoordeeld.

1-1-4 integriteit

De rekenkamer is in december 2020 in een motie verzocht onderzoek te doen naar de integriteit binnen de gemeente Rotterdam. In mei 2021 is deze opzet gepubliceerd. Momenteel is de rekenkamer bezig met een nadere meer operationele precisering van de onderzoeksvragen en methoden. Het onderzoek zal eind 2022 worden gepubliceerd.

1-1-5 Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH)

De Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH) is een samenwerkingsverband van 23 gemeenten gericht op versterking van de regio. Het samenwerkingsverband heeft wettelijke taken op het gebied van verkeer en vervoer en richt zich daarnaast op economische ontwikkeling. De gemeenteraad van Rotterdam heeft in mei 2021 een motie aangenomen waarin de rekenkamer wordt gevraagd onderzoek te gaan doen naar het economisch programma van de MRDH. De raad heeft behoefte meer inzicht te krijgen in de precieze rol en positie van de MRDH en in de opbrengsten van de inspanningen gericht op economische ontwikkeling. Daarnaast kijkt de rekenkamer naar de mogelijkheden die de gemeenteraad heeft om zijn rol in de MRDH te vervullen en hoe de raad de beschikbare mogelijkheden benut. De rekenkamer heeft de raad laten weten het onderzoek te gaan uitvoeren. Het onderzoek start eind 2021 en zal naar verwachting in de tweede helft van 2022 worden gepubliceerd. Bij de uitvoering van het onderzoek betreft de rekenkamer de andere rekenkamer(commisies) in de MRDH-regio.

1-2 te starten onderzoek

1-2-1 groene buitenruimte

Opeenvolgende colleges hebben doelstellingen voor een groenere openbare ruimte. Ook burgers vinden groen in de stad belangrijk: in 2019 vroeg de rekenkamer de leden van het Digitaal Stadspanel Rotterdam welke onderwerpen de rekenkamer zou moeten onderzoeken en het onderwerp 'een groenere buitenruimte' scoorde zeer hoog. Door de coronacrisis is het belang van stedelijk groen nog actueler geworden. De rekenkamer gaat onderzoeken in hoeverre de gemeentelijke ambities voor een groenere buitenruimte de afgelopen jaren zijn gerealiseerd en wat de oorzaken zijn voor eventueel achterblijvende resultaten. Het gaat daarbij om de kwaliteit en de kwantiteit van het groen. Het onderzoek start begin 2022.

1-2-2 vervolgonderzoek algoritmes

In het voorjaar van 2021 heeft de rekenkamer 'Gekleurde technologie' gepubliceerd, een verkenning naar het gebruik van algoritmes bij de gemeente Rotterdam. Het college heeft alle aanbevelingen uit dit rapport overgenomen en aan de gemeenteraad laten weten dat zij begin 2022 verschillende maatregelen zal nemen om te zorgen voor goede governance van hoog-risico algoritmes. De gemeenteraad van Rotterdam heeft bij de raadsbehandeling van het rekenkamerrapport in september 2021 een motie aangenomen waarin de rekenkamer verzocht wordt een vervolgonderzoek te doen naar de toepassing van algoritmes bij de gemeente Rotterdam. De rekenkamer zal aan dit verzoek voldoen. Het vervolgonderzoek naar de inzet van algoritmes start rond de zomer van 2022.

1-3 overige onderzoeksactiviteiten

1-3-1 aanpak coronacrisis

Een onderzoek naar de aanpak van de coronacrisis is als thema nog steeds relevant. Gezien de complexiteit van het onderwerp en actuele ontwikkelingen vraagt dit echter om een bredere verkenning. Het komend jaar wordt nader verkend of en hoe de rekenkamer een nuttige rol kan vervullen met onderzoek naar de aanpak van de coronacrisis.

1-3-2 informatieverzoeken Wob

De rekenkamer neemt deel aan een landelijk onderzoek naar de wijze waarop Nederlandse gemeenten omgaan met informatieverzoeken onder de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Het onderzoek is een initiatief van de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers & Rekenkamercommissies (NVRK). In totaal doen ongeveer 80 rekenkamers mee, waaronder ook de rekenkamers van Amsterdam, Den Haag en Utrecht. Zodra de resultaten van de uitgevoerde verkenning bekend zijn, bepaalt de rekenkamer wat de mogelijkheden zijn voor een publicatie.

2 Barendrecht

2-1 lopend onderzoek

2-1-1 woonvisie

Nadat er 25 jaar lang fors gebouwd is, neemt het bouwtempo in de gemeente Barendrecht de laatste jaren af. Toch zijn er nog altijd bouwplannen, zoals in het gebied Stationstuinen. In de woonvisie signaleerde de gemeente in 2016 enkele vraagstukken op de woningmarkt. Zo zou er behoefte zijn aan woningen in het middeldure segment. Ook zijn er inspanningen om ouderen te stimuleren te verhuizen naar een kleinere woning en jongeren te helpen een woning te vinden. Vanuit de regio klinkt daarnaast de vraag naar meer goedkope woningen, om zo gezamenlijk zorg te dragen voor een toegankelijke woningmarkt. De rekenkamer richt zich in dit onderzoek op de vraag of het beleid van de gemeente leidt tot een betere aansluiting tussen vraag en aanbod op de Barendrechtse woningmarkt. Het onderzoek ging begin 2021 van start. Naar verwachting wordt het rapport in het tweede kwartaal van 2022 aan de gemeenteraad aangeboden. Aanvullend op deze rapportage wordt een publicatie opgesteld met een synthese van alle vijf de onderzoeken naar de woonvisie die de rekenkamer momenteel uitvoert.

2-2 te starten onderzoek

2-2-1 afvalbeleid

De rekenkamer zal onderzoeken in welke mate de gemeente erin is geslaagd haar doelstellingen voor gescheiden inzameling te realiseren. Tevens zal de opbouw en rechtmatigheid van de afvalstoffenheffing worden beoordeeld. Het onderzoek start in de eerste helft van 2022.

2-2-2 Meedoen voor minima

De gemeente Barendrecht kent de regeling Meedoen. Hierop kunnen minima een beroep doen voor een tegemoetkoming in de kosten van bijvoorbeeld het lidmaatschap van een sportvereniging of van muziekles. De rekenkamer zal een analyse maken van het gebruik en bereik van deze regeling. Doet elk huishouden dat daar recht op heeft, er ook een beroep op? Hierbij zal tevens worden gekeken naar de wijze waarop de gemeente bekendheid geeft aan deze regeling en hoe toegankelijk de regeling is. Het startmoment van het onderzoek wordt nog nader bepaald.

2-3 overige onderzoeksactiviteiten

Barendrecht participeert met 22 andere gemeenten in de MRDH. Dat maakt dat het rekenkameronderzoek naar het economische programma van de MRDH op verzoek van de Rotterdamse gemeenteraad ook relevant is voor de gemeenteraad van Barendrecht. De onderzoeksopzet en het rapport worden daarom ook toegestuurd aan Barendrecht.

3 Lansingerland

3-1 lopend onderzoek

3-1-1 woonvisie

De gemeente laat in haar vorige en huidige woonvisie zien dat zij streeft naar een goede aansluiting tussen vraag en aanbod op de Lansingerlandse woningmarkt. Met dit onderzoek wil de rekenkamer in eerste instantie nagaan in hoeverre sinds 2015 de aansluiting tussen vraag en aanbod is verbeterd. De rekenkamer zoomt daarbij in op een aantal groepen, zoals lage- en middeninkomens. De rekenkamer kijkt ook in hoeverre de inzet van gemeentelijke instrumenten en de uitvoering van samenwerkingsafspraken (tussen de gemeente en andere actoren) hebben bijgedragen aan een eventuele betere aansluiting tussen vraag en aanbod. Ten slotte heeft de rekenkamer specifieke aandacht voor het gemeentelijk huisvestingsbeleid voor arbeidsmigranten, omdat zij een relatief grote groep vormen binnen de bijzondere doelgroepen die de gemeente in haar woonvisie onderscheidt. Naar verwachting wordt het rapport in het tweede kwartaal van 2022 gepubliceerd. Aanvullend op deze rapportage wordt een publicatie opgesteld met een synthese van alle vijf de onderzoeken naar de woonvisie die de rekenkamer momenteel uitvoert.

3-1-2 Wmo

Het aantal burgers dat in Lansingerland gebruik maakt van Wmo-voorzieningen groeit, waardoor ook de kosten fors stijgen. Deze stijging heeft grote invloed op de gemeentebegroting. Vanwege deze impact zal de rekenkamer onderzoeken in hoeverre de gemeente inzicht heeft in de toekomstige ontwikkeling van het gebruik en de kosten van Wmo-voorzieningen, zij de oorzaken van deze ontwikkeling kent en of zij al effectieve maatregelen heeft getroffen om de kosten te beheersen. De rekenkamer zal in dit onderzoek ook aandacht hebben voor hoe de gemeente omgaat met het spanningsveld tussen enerzijds sturing op kosten en anderzijds het verlenen van optimale ondersteuning voor kwetsbare burgers. Het onderzoek is eind 2021 van start gegaan en zal in de eerste helft van 2022 worden gepubliceerd.

3-2 te starten onderzoek

3-2-1 energietransitie

De rekenkamer zal in 2022 een onderzoek naar de energietransitie starten. Daarbij zal zij zich in ieder geval richten op de gemeentelijke bijdrage aan de Regionale Energiestrategie. In het onderzoek zal bovendien worden gekeken op welke wijze de gemeente burgerbetrokkenheid en draagvlak onder burgers bij deze bijdrage en bij eventueel andere lopende projecten organiseert. Het onderzoek start in de loop van 2022.

3-3 overige onderzoeksactiviteiten

Lansingerland participeert met 22 andere gemeenten in de MRDH. Dat maakt dat het rekenkameronderzoek naar het economische programma van de MRDH op verzoek van de Rotterdamse gemeenteraad ook relevant is voor de gemeenteraad van Lansingerland. De onderzoeksopzet en het rapport worden daarom ook toegestuurd aan Lansingerland.

4 Capelle aan den IJssel

4-1 lopend onderzoek

4-1-1 woonvisie

Uitgangspunt van de Capelse Woonvisie 2013-2020 was de afronding van voortdurende stadsuitbreiding. Capelle aan den IJssel ging “van groeikern naar beheergemeente”. Daarmee werd het uitgangspunt om te bouwen voor een stad van minimaal 65.000 inwoners losgelaten. De actualisatie van de woonvisie uit 2019 markeerde een omslag in het woonbeleid. Onder andere waren er op regionaal niveau afspraken gemaakt over de sociale voorraad en ging Capelle weer uit van een bevolkingsgroei van maximaal 13.000 inwoners. De rekenkamer onderzoekt in welke mate het woonbeleid van de gemeente Capelle aan den IJssel de afstemming van vraag en aanbod op de woningmarkt verbetert. Ook kijkt de rekenkamer in hoeverre de inzet van gemeentelijke instrumenten en de afspraken met partners binnen het woonbeleid hieraan hebben bijgedragen. Het onderzoek zal in het tweede kwartaal van 2022 tot publicatie leiden. Aanvullend op deze rapportage wordt een publicatie opgesteld met een synthese van alle vijf de onderzoeken naar de woonvisie die de rekenkamer momenteel uitvoert.

4-2 te starten onderzoek

4-2-1 integraliteit sociaal domein

Binnen het sociaal domein zijn veel verschillende (welzijns)organisaties actief, met elk taken in bijvoorbeeld de jeugdzorg, jongerenwerk, ouderenzorg of maatschappelijk werk. De rekenkamer gaat in een onderzoek in kaart brengen welke organisaties (in opdracht van de gemeente) in het sociaal domein actief zijn. Daarbij zal zij kijken of er al dan niet overlap is in de werkzaamheden, de mate waarin wordt samengewerkt en of er voor de gemeente doelmatigheidswinst is te realiseren. Het onderzoek zal starten rond de zomer van 2022.

4-3 overige onderzoeksactiviteiten

Capelle aan den IJssel participeert met 22 andere gemeenten in de MRDH. Dat maakt dat het rekenkameronderzoek naar het economische programma van de MRDH op verzoek van de Rotterdamse gemeenteraad ook relevant is voor de gemeenteraad van Capelle aan den IJssel. De onderzoeksopzet en het rapport worden daarom ook toegestuurd aan Capelle aan den IJssel.

5 Krimpen aan den IJssel

5-1 lopend onderzoek

5-1-1 subsidies

In het onderzoek subsidies zal de rekenkamer een beoordeling geven van de kwaliteit van de prestatieafspraken met gesubsidieerde instellingen, van de door de instellingen geleverde prestaties en van de wijze waarop de gemeente handelt bij eventueel niet nakomen van de prestatieafspraken. Er zijn drie subsidie-ontvangende organisaties geselecteerd: het Streekmuseum Krimpenerwaard, Synerkri en Enver. Het onderzoek is in het najaar van 2021 gestart en zal naar verwachting rond de zomer van 2022 gereed zijn.

5-2 te starten onderzoek

Na de raadsverkiezingen zal de rekenkamer in overleg met de begeleidingscommissie een nog nader te bepalen onderwerp selecteren voor een nieuw te starten onderzoek.

5-3 overige onderzoeksactiviteiten

Krimpen aan den IJssel participeert met 22 andere gemeenten in de MRDH. Dat maakt dat het rekenkameronderzoek naar het economische programma van de MRDH op verzoek van de Rotterdamse gemeenteraad ook relevant is voor de gemeenteraad van Krimpen aan den IJssel. De onderzoeksopzet en het rapport worden daarom ook toegestuurd aan Krimpen aan den IJssel.

6 Albrandswaard

6-1 lopend onderzoek

6-1-1 woonvisie

De woonvisie 2016-2025 van Albrandswaard heeft de kwaliteit van wonen in de gemeente Albrandswaard als kernkwaliteit benoemd. In november 2020 heeft de raad een woningmarktprogramma vastgesteld. Met het programma wordt beoogd 'nieuw te bouwen woningen zo veel mogelijk ten goede te laten komen aan de eigen inwoners' van Albrandswaard. Er wordt onder meer gestreefd naar de realisatie van ongeveer 75 woningen per jaar. Ook in regionaal verband zijn afspraken gemaakt over de omvang van de sociale woningenvoorraad binnen de regio Rotterdam. De rekenkamer kijkt in het onderzoek in welke mate het woonbeleid van de gemeente Albrandswaard de afstemming van vraag en aanbod op de woningmarkt verbetert. Ook kijkt de rekenkamer in hoeverre de inzet van gemeentelijke instrumenten en de afspraken met partners binnen het woonbeleid hieraan hebben bijgedragen. Het onderzoek is in het voorjaar van 2021 gestart en zal in het tweede kwartaal van 2022 tot een rapport leiden. Aanvullend op deze rapportage wordt een publicatie opgesteld met een synthese van alle vijf de onderzoeken naar de woonvisie die de rekenkamer momenteel uitvoert.

6-2 te starten onderzoek

6-2-1 eerstelijnsjeugdzorg

Het onderzoek naar de jeugdzorg gaat zich richten op de vraag hoe de toegang tot de eerste lijn is georganiseerd en in welke mate de gemeente erin slaagt de zogeheten transformatiedoelstellingen (meer preventie, meer lichte in plaats van zware zorg, integrale hulp) te realiseren en tegen welke kosten. Het onderzoek zal in de eerste helft van 2022 van start gaan.

6-3 overige onderzoeksactiviteiten

Albrandswaard participeert met 22 andere gemeenten in de MRDH. Dat maakt dat het rekenkameronderzoek naar het economische programma van de MRDH op verzoek van de Rotterdamse gemeenteraad ook relevant is voor de gemeenteraad van Albrandswaard. De onderzoeksopzet en het rapport worden daarom ook toegestuurd aan Albrandswaard.

bijlage 1 overzicht onderzoeken

onderzoeksagenda 2022		
onderzoek	start	publicatiemoment
Rekenkamer Rotterdam *		
woonvisie	lopend	tweede kwartaal 2022
jongerenwerk	lopend	eerste helft 2022
eindbeoordeling college targets	lopend	februari 2022
integriteit	lopend	eind 2022
MRDH**	december 2021	tweede helft 2022
groene buitenruimte	januari 2022	nog nader te bepalen
vervolg algoritmes	rond de zomer 2022	nog nader te bepalen
Rekenkamer Barendrecht		
woonvisie	lopend	tweede kwartaal 2022
afvalbeleid	eerste helft 2022	tweede helft 2022
meedoen voor minima	nog nader te bepalen	nog nader te bepalen
Rekenkamer Lansingerland		
woonvisie	lopend	tweede kwartaal 2022
kostenbeheersing Wmo	lopend	eerste helft 2022
energietransitie	nog nader te bepalen	nog nader te bepalen
Rekenkamer Capelle aan den IJssel		
woonvisie	lopend	tweede kwartaal 2022
integraliteit sociaal domein	rond de zomer 2022	nog nader te bepalen
Rekenkamer Krimpen aan den IJssel		
subsidies	lopend	rond de zomer 2022
nader te bepalen onderwerp	nog nader te bepalen	nog nader te bepalen
Rekenkamer Albrandswaard		
woonvisie	lopend	tweede kwartaal 2022
eerstelijnsjeugdzorg	eerste helft 2022	nog nader te bepalen

* Aanvullend neemt de Rekenkamer Rotterdam nog deel aan een breder onderzoek naar informatieverzoeken in het kader van de Wob en wordt een brede verkenning voor de aanpak van de coronacrisis uitgevoerd.

** Het onderzoek naar de MRDH vindt plaats op verzoek van de Rotterdamse raad, maar is ook voor de overige gemeenten relevant.

**Rekenkamers Rotterdam, Barendrecht,
Lansingerland, Capelle aan den IJssel,
Krimpen aan den IJssel en Albrandswaard**

Postbus 70012
3000 KP Rotterdam

telefoon
010 - 267 22 42

info@rekenkamer.rotterdam.nl
www.rekenkamer.rotterdam.nl

fotografie
Google maps
Studio Hoge Heren
Gemeente Barendrecht
Nationale Beeldbank
Ruud Morijn
Twelve Photographic Services
Rekenkamer Rotterdam

basisontwerp en beeldbewerking
DEWERF.com, Zuid-Beijerland

uitgave
Rekenkamer Rotterdam
december 2021